

Sodra Forest Latvia noteiktās vides aizsardzības prasības mežsaimnieciskajos darbos

Darbu izpildes laikā darbu izpildītājam ir jāievēro sekojošas vides aizsardzības prasības:

1. Pirms mežizstrādes uzsākšanas pārliecināties par to, vai cirsmas robežas ir skaidri saskatāmas un atdalītas dabā no pārējās mežaudzes.
2. Pirms mežizstrādes uzsākšanas jā sagatavo cirsmas izstrādes tehnoloģiskā karte un mežizstrāde ir jāveic saskaņā ar to.
3. Mežizstrādes darbos jāievēro sezonālie aizliegumi, ja tādi ir noteikti.
 - 3.1. Buferzonā ap melnā stārķa, melnās klijas, sarkanās klijas, zivjērgļa, jūras ērgļa, čūskērgļa, vidējā ērgļa, klinšu ērgļa, mazā ērgļa, lielā piekūna, ūpja, lielās gauras, zaļās vārnas un meža baloža mikroliegumiem no 1. marta līdz 31. augustam aizliegtas visu veidu cirtes.
 - 3.2. Buferzonā ap rieta mikroliegumiem no 1. marta līdz 31. augustam aizliegta mežsaimnieciskā darbība, izņemot meža atjaunošanu izmantojot roku darbaspēku.
 - 3.3. Lai samazinātu traucējumu negatīvo ietekmi uz mežā mītošo putnu ligzdošanas sekmēm, koku ciršana un pievešana iespēju robežās jāsamazina no 1. aprīļa līdz 31. maijam.
4. Darbu izpildes laikā atstājami un saglabājami:
 - 4.1. Vismaz 10 dzīvi atstājami (ekoloģiskie) koki uz 1 ha (nav piemērojams plantācijām) kas atbilst šādiem kritērijiem:
 - 4.1.1. Visi koki, kas sasnieguši dižkoku izmērus vai ir īpaši aizsargājami.
 - 4.1.2. Koki ar lielām putnu ligzdām (D>50cm) un koku rinda ar apaugumu ap tiem (vismaz 15m rādiusā). Ja cirsmā mazāka par 1 ha, tad apaugumu veidojošie koki var tikt uzskatīti par saglabājamiem kokiem.
 - 4.1.3. Koki no iepriekšējā aprites cikla.
 - 4.1.4. Vecākie un lielāko dimensiju koki ar plašu, labi attīstītu vainagu (koku caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru).
 - 4.1.5. Koki ar dobumiem un deguma rētām.
 - 4.1.6. Atstājamo koku sugu izvēles secība: priedes, ozoli, liepas, gobas, vīksnas, melnalkšņi, kļavas, skābarži, oši. Ja šo sugu koku cirsmā nav, tad atstāj apses un bērzus.
 - 4.1.7. Obligāti atstājamas mežābeles, kadīki, kā arī citi īpatni koki.
 - 4.2. Slapjos lapu koku mežos (dumbrājs, liekņa, slapjā gārša, slapjais vēris, kā arī niedrājs, kur dominē melnalksnis) kailcirtē ne lielāka par 1 ha, kailcirtē atstājamo dzīvo koku skaits – vismaz 30 gab uz 1 ha, kas atstājami vienā vai vairākās grupās, tajās pēc iespējas saglabājot visu apaugumu.
 - 4.3. Kadīki un mežābeles, kā arī citu vietējo pameža sugu īpatņi tādā daudzumā, kas netraucē mežaudzes augšanu, atjaunošanos, un nav pretrunā darba drošības prasībām.
 - 4.4. Sausā/atmirusī koksne, prioritāri izvēloties sekojošā secībā:
 - 4.4.1. sauso koksni, kuras D>50cm,
 - 4.4.2. nolauztu koku stumbeņus un nokaltušus stāvošus kokus, kuru diametrs 1,3 m augstumā lielāks par 50 cm,
 - 4.4.3. sauso koksni, kuras D>20cm; veicot kailcirti – vismaz 5 sausi stumbri vai to daļas vidēji uz cirsmas hektāru; veicot citas cirtes – vismaz 3 sausi stumbri vai to daļas vidēji uz cirsmas hektāru,
 - 4.4.4. ja prasībām atbilstošās cirsmā saglabātās sausās koksnes kopējais apjoms pārsniedz 5 stumbrus uz ha, pārējo sauso koksni var saimnieciski izmantot.
 - 4.5. Mitras mikroieplakas (reljefa pazeminājuma vietas ar paaugstinātu mitrumu) jā saglabā pamežs, kritālas, sausokņi, paauga un iespēju robežās jākoncentrē atstājami koki.
 - 4.6. Vietas, kur sastopamas lapsu un āpšu alas jā saglabā paaugas un pameža grupas, tajās netiek veidoti tehnoloģiskie koridori un krautuvju vietas.
 - 4.7. Geomorfoloģiski veidojumi – gravas, kriteres, noslīdeņus, iežu atsegumus un dižakmeņus.
 - 4.8. Skudru pūžņu kolonijas, kur vienkopus vairāk kā trīs skudru pūžņi.
 - 4.9. Avotus un avoksnājus.
 - 4.10. Objekti ar kultūrvēsturisku un/vai arheoloģisku vērtību (mājvietas, koki ar kultūrvēsturisku nozīmi, vēsturiskās robežzīmes, apbedījumu vietas, piemiņas vietas un pieminekļus, sakrālās un mītiskās vietas)
5. Mežmala: pārejas josla no meža uz atklātu ekosistēmu (pļavas, ganības, aramzeme) mežaudzes daļā, kuras platums ir vienāds ar pusi no pirmā stāva koku vidējā augstuma:
 - 5.1. saglabājami sausokņi diametrā virs 20 cm un pameža sugas tādā apmērā, kas netraucē meža atjaunošanos un neapdraud darba drošību,

- 5.2. vairāk koncentrējami atstājami koki.
6. Par cirmā atrastajām lielām ($D > 50\text{cm}$) un neizzīmētām ligzdām jāziņo atbildīgajam Sodra Forest Latvia pārstāvim, darbi tiek apturēti.
 7. Saglabājamus kokus vēlams atstāt grupās un pie meža sienas, lai mazinātu šo koku izgāšanas iespējas.
 8. Lai nodrošinātu darba drošības prasību ievērošanu, saglabājamus kokus jāizvēlas ne tuvāk par 50 m no potenciālās kokmateriālu krautuves.
 9. Mežizstrādes darbu un kokmateriālu pievešanas laikā, ievērojot darba drošības prasības, jācenšas izvairīties:
 - 9.1. radīt kaitējumu cirmā atstātajiem kokiem, saglabājamam pamežam un paaugai,
 - 9.2. bojāt blakus esošās audzes,
 - 9.3. bojāt saglabājamo mirušo koksni.
 10. Skuju koku audzēs kopšanas cirtes jāsadzīvo tā, lai, uzsākot galveno cirti šajās audzēs būtu lapu koku piemistrojums, ja to pieļauj augšanas apstākļi (nav piemērojams plantācijām).
 11. Egļu mežaudžu atjaunošana un to turpmākā kopšana jāveic tā, lai tajos saglabātos vismaz 10% citu koku sugu piemistrojums, ja to pieļauj augšanas apstākļi (nav piemērojams plantācijām).
 12. Ciršanas atlieku izvākšana no meža saskaņojama ar Sodra Forest Latvia pārstāvi.
 13. Kraujot ciršanas atliekas kaudzēs šķeldošanai, jāievēro šādus nosacījumus:
 - 13.1. kaudzes minimālais augstums ir trīs metri, minimālais platums – četri metri,
 - 13.2. skujkoku (izņemot sausos kokus) ciršanas atliekas, kas ir resnākas par 0,15 metriem diametrā, iekrauj kaudzē tā, lai virs tām būtu vismaz 0,5 metru slānis ar mazāka izmēra ciršanas atliekām,
 - 13.3. cirmās, kurās skujkoku piemistrojums ir 30 procentu un vairāk, no 15.aprīļa līdz 1.septembrim ciršanas atliekas krauj kaudzēs ne tuvāk par 30 metriem no egļu tīraudzes, ja tās vecums pārsniedz 50 gadu.
 14. Meža apsaimniekošana gar purviem, upēm un ezeriem izdarāma piesardzīgi, ņemot vērā attiecīgos apstākļus (reljefu, palienes robežas, krastu nogāzes, nogāžu slīpumu, sugu sastāvu u.tml).
 15. Mitros un kūdrainos meža augšanas apstākļu tipos pievešanas ceļu nostiprināšanai izmantot ciršanas atliekas, kas jāiekļāj pievešanas ceļos. Ciršanas atlieku un pievešanas ceļu tīkla izvietojumam cirmā ir jānodrošina sekmīga meža atjaunošana.
 16. Strādājot harvesteram mitros un kūdrainos meža augšanas apstākļu tipos ir jāveido atbilstoša biežuma zaru klājs uz pievešanas ceļiem un sekojot līdz, kur zaru klājam jābūt biežākam (mitras vietas) un, kur ne tik biežam, lai pievešanas gaitā neveidotos dziļas rises. Iekļājot zarus pievešanas ceļos neveidot tos platākus par 4 m.
 17. Pievešanas procesā forvarderiem/traktoriem jābrauc tikai pa veidotajiem pievešanas ceļiem, nepieciešamības gadījumos jāiekļāj zari papildus vietās, kur braucot var veidoties dziļas rises. Nav ieteicams ierīkot papildus pievešanas ceļus, lai nepalielinātu izcirtumā sablīvētās augsnes kopējo platību.
 18. Kopšanas cirtes un sanitārās cirtes cirmā, pievedot vai treilējot kokmateriālus, par 0,20 metriem dziļāku risu kopgarums nedrīkst pārsniegt 100 metru uz hektāra
 19. Ceļos bez mākslīgā seguma, meža stigās un meža meliorācijas grāvju atbērtnēs izlīdzina rises, kas dziļākas par 0,25 metriem, ievērojot šādus nosacījumus:
 - 19.1. Katru gadu no 1.septembra līdz 1.aprīlim izveidojušās rises izlīdzina līdz 1.maijam. Izņēmuma gadījumos, ja laika apstākļu dēļ ceļu pārvaldītājs tā pārziņā esošajos ceļos ir noteicis pārvietošanās ierobežojumus vai risu izlīdzināšanu nav iespējams tehniski veikt meža ceļa stāvokļa dēļ, rises izlīdzina ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc ierobežojumu atcelšanas vai pēc meža ceļa tehniskā stāvokļa uzlabošanās, bet ne vēlāk kā līdz 1.jūnijam.
 - 19.2. Pārējā laikā izveidojušās rises izlīdzina mēneša laikā pēc kokmateriālu aizvešanas no pagaidu uzglabāšanas vietas.
 20. Pievešanas ceļiem šķērsojot grāvjus tajos, ir jāiekļāj cirsmu atliekas vai sortimenti. Pēc pievešanas procesa beigšanas grāvis ir jāattīra un jāatjauno netraucēta ūdens notece tajā.
 21. Pabeidzot mežizstrādes darbus jāsakārto mežizstrādes laikā ietekmētie infrastruktūras objekti (grāvji, brauktuves, komunikācijas u.c.), krautuves kā arī ūdensteces.
 22. Mežizstrādes darbos griezējinstrumentu elļošanai lietojamas bioelļas.
 23. Mežizstrādes tehnikai/motorzāģu brigādei ir jābūt nokomplektētai ar speciālu absorbentu (vides aizsardzības) komplektu, vai citiem materiāliem, kas nodrošina absorbenta funkciju.

24. Naftas produktu uzglabāšana darbu izpildes laikā ir jānodrošina šim mērķim paredzētās noslēgtās tvertnēs ar atbilstošu marķējumu par bīstamību. Uzpildes mehānismiem ir jābūt labā tehniskā kārtībā, kas tādējādi ļautu izvairīties no noplūdēm tehnikas un motorzāģu uzpildes laikā.
25. Aizliegts izmantot mežizstrādes darbiem tehniku ar nenovērstiem hidrosistēmas bojājumiem un eļļas noplūdēm.
26. Ja nelabvēlīgu laika vai citu apstākļu rezultātā var rasties vides piesārņojums, mežizstrādes darbi ir jāpārtrauc.
27. Nekavējoties ir jāpārtrauc mežizstrādes darbi, ja tiek konstatēta naftas produktu noplūde, kā arī nekavējoši ir jācenšas novērst vides piesārņojumu, izmantojot absorbentus. Absorbenti pēc to izmantošanas ir jāutilizē bīstamo atkritumu savākšanas vietās.
28. Ja ir notikusi apjomīga naftas produktu noplūde vidē un nav iespējams ar saviem spēkiem likvidēt vai ierobežot radušās sekas, nekavējoties par to ir jāinformē reģionālā vides pārvalde un atbildīgais Sodra Forest Latvia pārstāvis.
29. Liela apjoma tehniskās apkopes, tehnikas mazgāšana un tīrīšana ir jāveic šim mērķim paredzētās tehnikas apkopes vietās.
30. Mežizstrādes procesā radušos tehnikas apkopes atkritumus: filtri, smērvielu iepakojumi, eļļas un degvielas kannas, baterijas u.c. ir jāutilizē bīstamo atkritumu savākšanas vietās.
31. Mežizstrādes procesā radušos sadzīves atkritumus kategoriski aizliegts izmest mežā.
32. Tehnikas izgatavotāja dzinēju klusināšanas sistēmām ir jābūt bez defektiem. Izvairīties no liekas, bezmērķa, tehnikas dzinēja darbības.
33. Izstrādājot cirsma aizsargājamās teritorijās, papildus jāņem vērā attiecīgās teritorijas dabas aizsardzības prasības, kas noteiktas saistošajās likumdošanas normās.
34. Darbu izpildītājam ir jākompensē par saviem līdzekļiem videi nodarītais piesārņojums, ja tas radies tā darbības vai bezdarbības rezultātā.
35. Darbu izpildītājam ir jāinformē darbu pasūtītājs un atbildīgais Sodra Forest Latvia pārstāvis par visām nestandarta situācijām, kas var ietekmēt vides aizsardzības vai darba drošības pasākumu ievērošanu darbu veikšanas laikā, lai kopā ar darbu pasūtītāju varētu rast abpusēji atbalstāmu risinājumu.
36. Darbu izpildītājam ir jāpiedalās vides aizsardzības un darba drošības apmācībās, ja tās organizē darbu pasūtītājs/Sodra Forest Latvia. Ikdienas darbā šīs prasības ir jāievēro pēc labākās gribas.
37. Sodra Forest Latvia un/vai sertifikācijas organizācija ir tiesīga veikt pārbaudes, darbu izpildes laikā, kas saistītas ar šo augstākminēto noteikumu ievērošanu, kā arī pie atklātajām neatbilstībām ir tiesīgi izteikt aizrādījumus vai apstādināt darbus, līdz trūkumu novēršanai.

Apstiprināts 2024. gada 13.maijā
Izpilddirektors Bjorn Fredriksson

(paraksts)